

Raport monitorizare

Complexul de case Valea Nirajului, Județul Mureș

Casa de tip familial Bălăușeri

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

Data	24 martie 2024 , între orele 13:20 – 14:35
Denumire	Casa de tip familial Bălăușeri
Adresa	Str. Principală, nr. 259, comuna Bălăușeri, jud. Mureș
Echipă	Georgiana Pascu (manager program "Pledoarie pentru demnitate"), Alina Barbu – expert jurist, psiholog, Radu Țenter – medic specialist psihiatrie pediatrică, Roxana Mărcoiu – psiholog specialist psihologie clinică.
Context	Vizitele de monitorizare au avut loc în cadrul programului "Pledoarie pentru demnitate" derulat de Centrul de Resurse Juridice, accesul fiind realizat în baza Protocolului de colaborare încheiat cu Consiliul de Monitorizare (Legea nr.8/2016) și a Protocolului de colaborare încheiat cu Ministerul Public.

Vizita de monitorizare

Echipa CRJ a ajuns în la casa de tip familial (mai departe C.T.F.) Bălăușeri când copiii serveau prânzul în camera de zi de la parterul clădirii. Am fost primiți de instructoarea de educație, d-na Enagy Elisabeta, care era singură pe tură. În timpul vizitei de monitorizare d-na Enagy Elisabeta a anunțat șefa Complexului de case Valea Nirajului, d-na Pașcui Andreea, de prezența echipei CRJ în căsuța de tip familial. Pe parcursul vizitei am purtat discuții cu d-na Enagy Elisabeta și toți copiii prezenți în casă.

Structura clădirii – spațiile de locuit

Căsuța de tip familial Bălăușeri este o casă cu un etaj, situată pe strada principală din comună. La parter se află bucătăria, o cămară, dormitorul (folosit de către personal în turele de noapte) și spațiu de depozitare a unor materiale (de ex. detergenți), camera de zi (unde se servește și masa). La etaj sunt dormitoarele copiilor, camera de studiu (unde se găsesc și o parte dintre dosarele copiilor într-un dulap încuiat). Casa are 3 dormitoare pentru copii, unul este cu 4 paturi, (în prezent dormitorul băieților), iar celelalte două dormitoare sunt cu câte două paturi fiecare (în prezent alocate fetelor). Casa are în dotare anexe și o curte. Chiar dacă are un aspect sărăcăcios (scările de lemn scorojite, ușile de la camere și o parte din mobilier vechi) casa este curată, iar atmosfera din casă este armonioasă și caldă (atât relațiile dintre copii cât și relațiile dintre copii și personal).

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

Rezidenții C.T.F. Bălăușeri – școlarizare, program cotidian

La data vizitei de monitorizare în C.T.F. Bălăușeri locuiesc 8 copii, dintre care 6 erau prezenți. Unul dintre copii urmează cursurile Liceului Special pentru Deficienți de Vedere din Cluj-Napoca și vine în Bălăușeri numai în perioadele de vacanță.

Rezidenții care se aflau în C.T.F. Bălăușeri:

1. B.J. – intrare C.T.F. anul 2011
2. K.D. - intrare C.T.F. anul 2020
3. K.I. - intrare C.T.F. anul 2020
4. H.E. - intrare C.T.F. anul 2017
5. B.L.B. - intrare C.T.F. anul 2012
6. T.A.O - intrare C.T.F. anul 2012
7. A.

Vârsta copiilor este cuprinsă între 10 ani și 18 ani. Unul dintre aceștia este nevăzător (băiatul care a fost admis de curând în C.T.F) și doi copii au cerințe educaționale speciale (C.E.S.): este vorba despre un băiat de 18 ani și o fetiță de 10 ani. Aceștia au recomandare de sprijin suplimentar din partea cadrelor didactice la anumite materii, nu sunt încadrați și nu au indicația de a frecventa școala specială, ci urmează cursurile școlii de masă. În prezent, băiatul frecventează un curs de frizerie la Sângiorgiu de Mureș. Cu sprijin din partea personalului din casă a început treptat să cunoască banii și valoarea acestora, se deplasează singur la școală, este sociabil și comunicativ. Angajații CTF Bălăușeri îl pregătesc pentru viața independentă în comunitate. Are în continuare nevoie de ajutor, dar personalul este optimist că va reuși să-și găsească un loc de muncă în viitorul apropiat.

Una dintre regulile casei presupune ca, în fiecare zi de vineri, copiii împreună cu personalul de pe tură, fac curățenie în toată casa. În preajma sărbătorilor religioase se face curățenie generală. Fiecare copil este implicat în activitățile gospodărești. Pregătesc mesele împreună (așează masa, sunt implicați în prepararea meniului), spală și întind rufe, fac curățenie în curtea și grădina casei. Conform declarațiilor d-nei Enagy Elisabeta copiii când pleacă de aici "trebuie să stea în picioare, să știe să se îngrijească singuri".

O practică a casei de tip familial Bălăușeri este ca în fiecare zi de duminică toți copiii și toți angajații (chiar dacă nu sunt pe tură) să meargă împreună la biserică.

R.R. – 20 de ani, a părăsit sistemul de asistență socială în cursul anului, mai exact în data de 26.01.2024. În prezent este angajat, locuiește în chirie. A reușit să primească un ajutor financiar necesar achitării chiriei lunare pentru o perioadă de timp. A fost sprijinit financiar și în procesul de obținere a carnetului de conducere. Acesta a închiriat o locuință unde va locui împreună cu fratele său, după ce și acesta va părăsi C.T.F. Bălăușeri. În prezent este angajat la o firmă din Târgu Mureș, unde montează pavaje. La data vizitei de monitorizare venise și R.R. în vizită la fratele lui și la foști colegi.

proiect derulat de:

În parteneriat cu:

B.L.B. – de la vârsta de 7 ani este în C.T.F. Bălăușeri. În prezent are 11 ani. Mama se află în penitenciar pentru omor calificat (și-a ucis soțul, pe care l-a îngropat în pădure). Fetița, alături de bunica ei maternă, au fost martore la acest eveniment traumatizant. De la data intrării în sistemul de asistență socială din județul Mureș și până la data vizitei de monitorizare, adică pe parcursul a trei ani de zile, a participat la aproximativ 15 sesiuni de consiliere psihologică. Acestea se desfășoară la Târgu Mureș, nu în Bălăușeri, unde este transportată cu mașina D.G.A.S.P.C. B.L.B. se găsește și în evidența Ambalatorului integrat al Spitalului Clinic Județean Mureș în serviciul psihiatrie pediatrică.

Din documentele puse la dispoziție la data vizitei de monitorizare, nu reiese clar că B.L.B. a beneficiat de terapie psihologică susținută, cu psihoterapeuți specializați în traumă, chiar dacă a fost diagnosticată cu PTSD cronic, ci doar de ședințe de consiliere psihologică. Cel mai probabil, 5 – 6 ședințe pe an. Putem presupune că întâlnirile cu psihologul D.G.A.S.C. au avut drept scop evaluarea psihologică, nu consilierea sau psihoterapia. Personalul C.T.F. nu avea cunoștință de indicații și recomandări de urmat în interacțiunea și îngrijirea lui B.L.B.

Suportul cel mai important pe care îl primește, este din partea copiilor din casă cu care are o relație bună și din partea personalului. În prezent traversează episoade de hipermnzie de evocare în care povestește detaliat evenimentele la care a asistat.

B.L.B. a păstrat legătura cu mama, cu care comunică prin telefon și prin intermediul scrisorilor, dar nu o vizitează în penitenciar. Este vizitată de bunică (dar aceasta ajunge rar în Bălăușeri, din cauza situației financiare - nu are un loc de muncă stabil, locuiește în Târgu Mureș și lucrează ca zilier). Conform declarațiilor, B.L.B., la solicitarea ei, a fost transportată și însoțită să-și viziteze bunica în Târgu Mureș. Din spusele celorlalte fete, B. a mai discutat probleme ei cu psihologul/consilierul școlar și are momente când le povestește despre eveniment. În general este tăcută, dar se încadrează bine în colectivul casei și unde părea în largul ei. A interacționat foarte bine cu echipa CRJ, ne-a oferit din gustările ei.

A.T. – o altă fetiță din C.T.F., are 15 ani și este în sistem de 2 ani, provine dintr-o familie defavorizată din Târgu Mureș (familia o neglija). Foarte des era nevoită să cerșească pentru a se putea hrăni. Fata povestește că lucrurile nu erau în regulă în familia sa, erau alcoolici (mama și fratele), iar unii erau și consumatori de droguri. Fata și-a întocmit singură cererea de admitere în sistemul de asistență socială și a primit măsura de protecție în C.T.F. Bălăușeri, deoarece a vrut să scape de sărăcie. Este mulțumită de faptul că este a doua din clasă la școală și că a luat o notă bună la evaluare (fiind clasa a- 8-a) la limba maternă – maghiară. Este foarte determinată să învețe în plus – au o tabletă în casă, dorea să acceseze meditații on-line, la matematică. Are planuri să ajungă la Liceul Reformat din Târgu Mureș și de acolo, mai departe, în funcție de cum se descurcă, să ajungă în structurile poliției sau armatei.

A.H. – de 17 ani, de origine română, povestește că a fost în mai multe forme de instituționalizare, în Germania, Austria și Ungaria, de 7 ani fiind în România, unde îi este cel mai bine. Mai păstrează legătura cu mama și sora ei, dar acestea sunt plecate din țară tot timpul. Este foarte mulțumită de locul în care este, de prietenele pe care și le-a făcut în casă. Este, alături de cealaltă fată din C.T.F., tot în clasa a 8a, cu note ceva mai slabe la evaluare, dar are planuri să ajungă în Târgu Mureș la un liceu cu internat și să reușească să se califice în meseria de manichiuristă.

proiect derulat de:

în parteneriat cu:

Ambele fete au fost cazate temporar la Siru pentru 4 luni, în vederea relocării.

Fetele declară că au acces la control medical, dacă este cazul, au fost duse și la dentist. Își pot ridica lunar alocația – din care își cumpără, de regulă, haine, dulciuri, poate alte tipuri de obiecte de igienă (precizează că primesc periute, paste de dinți, șampoane, săpunuri). Despre angajați (3 doamne și un domn) spun că sunt buni cu ei, gătesc împreună, grădinăresc, îi ajută unii și la teme, au grijă de ei. Se înțeleg foarte bine în casă, atât fetele între ele, cât și cu băieții, sunt ca frații, nu se bat, nu fumează, nu consumă alcool. Această casă este noua lor familie, în care se simt bine, se joacă împreună, au grijă de pisicile din curte, iar băieții pot ieși când doresc la fotbal. La școală este bine, nu sunt mulți copii în clasă, nu simt în niciun fel că ar fi tratate diferit.

J., 18 ani și D., 17 ani, au ajuns în C.T.F. din familie, dar le este greu să explice în ce circumstanțe din cauza faptului că se exprimă cu mare dificultate în limba română. Ne arată spațiile de la etajul casei, dar și anexele și curtea. Spun că, deși le-ar plăcea să se întoarcă în familie, sunt mulțumiți de viața în casă. Sunt realmente surprinși când sunt întrebați de posibile agresiuni din partea personalului, spun că nu s-a întâmplat asta niciodată. J. urmează cursuri de frizerie, dar spune că nu îi place această meserie, iar personalul din casă a identificat o alternativă: să încerce meseria de brutar într-un sat din apropiere. Cei doi susțin că au libertatea de a ieși prin sat și mi-au arătat terenul de fotbal unde merg să se joace de obicei.

Alimentația

În general hrana este pregătită cu ajutorul copiilor, sarcinile în casă sunt distribuite între aceștia, conform unui orar afișat, despre care beneficiarii spun că este respectat. La data vizitei de monitorizare prânzul servit a constat în: felul I - ciorbă de usturoi cu smântână, iar felul II – piure de cartofi cu șnițel de pui și sos de usturoi. Alimentele le sunt livrate periodic, iar ei decid ce anume să gătească.

Personal

C.T.F. Bălăușeri are în structura de personal patru angajați. D-na Enagy Elisabeta, care ocupă postul de instructor de educație, sora dânzei și încă alți doi angajați (soț și soție). Șefa Complexului de case Valea Nirajului este d-na Pașcui Andreea.

D-na Enagy Elisabeta lucrează în sistemul de asistență socială din județul Mureș de 30 de ani. A fost asistent medical la un centru pentru copii cu dizabilități din Târgu Mureș (pe strada Trebely), apoi a fost transferată la un centru pentru copii cu dizabilități în Ceaușu de Câmpie. Din cauza unor probleme personale a părăsit sistemul de asistență socială timp de doi ani. A revenit în sistem, de data aceasta pe post de instructor de educație, după ce a urmat cursurilor de formare specifice.

Turele de lucru sunt 12 ore de muncă cu 24 ore libere.

Există caiete unde sunt notate toate activitățile organizate pe care le desfășoară copii în afara centrului, de la consulturi medicale până la consiliere juridică, vizite la centrul militar, activități în comunitate.

proiect derulat de:

în parteneriat cu:

- Atmosfera din casă era una armonioasă și plăcută;
- Apreciem modalitatea în care copiii sunt implicați în activitățile gospodărești, care reprezintă cea mai firească modalitate de pregătire pentru o viață independentă;
- Tratarea cu superficialitate a situației lui B.L.B. de către reprezentanții D.G.A.S.P.C. prin lipsa asigurării unei psihoterapii coerente și susținute (furnizată fie de angajați ai D.G.A.S.P.C., fie prin contractarea unor specialiști).
- Implicarea susținută și activă a managerilor de caz, de exemplu prin identificarea unor modalități de accesare a unor meditații pentru cele două fete de clasa a 8a (există cursuri cu voluntari, disponibile pe internet, de exemplu: MOV – Meditații oferite de voluntari – Asociația Lume Bună), pentru creșterea șanselor de reușită la evaluarea națională.
- Organizarea de cursuri suplimentare de limba română pentru beneficiari. Având în vedere faptul că se exprimă foarte greu în limba română, posibilitățile de integrare în comunitate sunt limitate geografic.

proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu:



proiect derulat de:

În parteneriat cu: